

POMOĆNA TABELA ZA ODREĐIVANJE SADRŽAJA IZVJEŠTAJA O STRATEGIJSKOJ PROCJENI UTICAJA NA OKOLIŠ (SPUO) ZA PROSTORNI PLAN PODRUČJA POSEBNOG OBILJEŽJA RCUO-SMILJEVIĆI (PPPPO RCUO-SMILJEVIĆI)

Okolišno pitanje	Raspoloživi podaci o stanju okoliša (Uticaji i specifični problemi)	Lokacije na kojima su prepoznati problemi	Okolišni ciljevi	Pitanja na kojima treba biti naglasak u Izvještaju o SPUO	Pitanja koja treba obraditi u okviru mjera PPPPO RCUO Smiljevići	Dodatni potrebni podaci/ Mogući izvori podataka	Tijela za daljnje konsultacije
Kvaliteta zraka	<ul style="list-style-type: none"> Ne raspolaže se podacima mjerena kvaliteta zraka u bliskoj okolini RCUO Smiljevići (Buća Potok, Brijesće, Zabrdje); U krugu RCUO Smiljevići instalisana stanica za mjerjenje kvaliteta zraka; Stalne primjedbe građana, naseljenih u bliskoj okolini RCUO Smiljevići, zbog širenja neugodnih mirisa koji potiču najvećim dijelom od azotnih i sumpornih jedinjenja, te volatilnih organskih jedinjenja u biogasu; 	MZ Buća potok, MZ Brijesće, MZ Zabrdje, MZ Dolac, MZ Alipašin most I i II i naselje Heroja-Sokolje	KANTONALNI PLAN ZAŠTITE OKOLIŠA (KEAP) Oblast „Otpad“: Strateški cilj 1. Smanjenje rizika po okoliš i zdravlje ljudi i uspostava prioritetne infrastrukture za integralno upravljanje otpadom Operativni cilj 1.1. Stvoriti uvjete za sanitarno odlaganje otpada na deponiji "Smiljevići" u okviru RCUO za narednih 5 godina OKOLIŠNI CILJ SPUO: <i>Eliminirati negativne uticaje RCUO Smiljevići na zrak i stanovništvo unapređenjem sistema otpolinjavanja i uvođenjem adekvatnog tretmana otpada</i>	<ul style="list-style-type: none"> Određivanje zone pretpostavljenog uticaja (naseljena područja, ruža vjetrova); Trenutne prakse pokrivanja otpadom i njihov uticaj na i u okolini RCUO; Postojeći i budući sistem za prikupljanje plinova; Odlaganje industrijskog, organskog i animalnog otpada; Predvidjeti postojanje redovnog monitoringa ključnih parametara kvaliteta zraka; Razmotriti potrebu postavljanja mjerno osmatračke stanice 	<ul style="list-style-type: none"> Način dnevнog odlaganja otpada Prikupljanje i tretman deponijskih plinova Monitoring kvaliteta zraka, na i u okolini RCUO; Alternativne metode prirodnih barijera za širenje neugodnih mirisa (npr. formiranje „zelenog zida“ i sl.); 	<ul style="list-style-type: none"> Uvid u dnevne radne prakse na deponiji; Podaci o emisijama u zrak sa instalisanе stanice za mjerjenje kvaliteta zraka; Informacije o žalbama građana; Podaci o kvaliteti zraka (potraživati od KJKP Rad, analize radili predstavnici kompanije Dvokut PRO d.o.o. Sarajevo) 	MPUGZO, KJKP „RAD“, Zavod za javno zdravstvo KS, Općina Novi Grad, Zavod za planiranje razvoja KS
Klimatske promjene	<ul style="list-style-type: none"> Kao proizvod razgradnje otpada nastaje deponijski plin koji sadrži komponente stakleničkog efekta, odnosno metan (CH4) i karbon dioksid (CO2); Podaci o količinama i kvalitetu emisija su raspoloživi; 	Kanton Sarajevo	KANTONALNI PLAN ZAŠTITE OKOLIŠA (KEAP) Oblast „Upravljanje kvalitetom zraka“: Strateški cilj 3. Unaprjeđenje korištenja energije Operativni cilj 3.3. Podsticanje korištenja obnovljivih izvora energije OKOLIŠNI CILJ SPUO: <i>Eliminirati negativne uticaje RCUO Smiljevići na zrak i stanovništvo unapređenjem sistema otpolinjavanja i uvođenjem tretmana otpada prije finalnog zbrinjavanja</i>	<ul style="list-style-type: none"> Izvršiti procjenu nastanka stakleničkih plinova (GHG) na osnovu postojećih rezultata mjerjenja; Procjena tretmana deponijskih plinova-spaljivanje i/ili proizvodnja električne energije; 	<ul style="list-style-type: none"> Sistem prikupljanja i tretmana deponijskih plinova; Monitoring emisije deponijskih plinova; 	-	MPUGZO, KJKP „RAD“, Zavod za planiranje razvoja KS
Tlo, poljoprivredno i šumsko zemljište	<ul style="list-style-type: none"> Prema digitalizovanim podacima o zemljištu¹ korištenje zemljišta na lokaciji RCUO je zemljište posebne namjene (komunalne površine i komunalni objekti), dok su namjene u kontaktnim zonama sa RCUO - sport, parkovi i zaštitno zelenilo, te zemljište za stanovanje²; 	MZ Buća potok, MZ Brijesće, MZ Zabrdje, MZ Dolac, MZ Alipašin most I i II, naselje Heroja-Sokolje	KANTONALNI PLAN ZAŠTITE OKOLIŠA (KEAP) Oblast „Otpad“: Strateški cilj 1. Smanjenje rizika po okoliš i zdravlje ljudi i uspostava prioritetne infrastrukture za integralno upravljanje otpadom	<ul style="list-style-type: none"> Stabilnost terena i erozija; Određivanje zone pretpostavljenog uticaja na tlo, šumsko i poljoprivredno zemljište; Da li je bilo slučajeva individualne analize 	<ul style="list-style-type: none"> Sistem prikupljanje podzemnih voda koje se procjeđuju u tijelo deponije; Sistem prikupljanja i tretman nastalih procjednih voda, kao i 	<ul style="list-style-type: none"> Podaci o kvalitetu zemljišta u zoni uticaja; Poljoprivredne prakse u zoni uticaja; 	<ul style="list-style-type: none"> Zavod za agropedologiju; Ministarstvo privrede, Mjesne zajednice u

¹ GIS baza podataka Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo

² <http://gispp.ks.gov.ba/webcity/map.jsp>

Okolišno pitanje	Raspoloživi podaci o stanju okoliša (Uticaji i specifični problemi)	Lokacije na kojima su prepoznati problemi	Okolišni ciljevi	Pitanja na kojima treba biti naglasak u Izvještaju o SPUO	Pitanja koja treba obraditi u okviru mjera PPPPO RCUO Smiljevići	Dodatni potrebni podaci/ Mogući izvori podataka	Tijela za daljnje konsultacije
	<ul style="list-style-type: none"> Fokus razmatranja jeste tlo, šumsko i poljoprivredno zemljište u zoni uticaja RCUO; Pedološki sastav – neogene tvorevine predstavljene laporovito - pjeskovito - glinovitom serijom gornjeg miocena i kvartarnim pokrivačem; Stabilnost terena – uslovno stabilni i nestabilni tereni; Prema minskoj situaciji, koju je obezbjedio BHMAC-a, nema minskih, sumnjivih i rizičnih područja³; Postoje podaci kvaliteta poljoprivrednog zemljišta u blizini RCUO, koji ukazuju na onečišćenja kadmijumom i niklom u odnosu na granične vrijednosti za poljoprivredno zemljište⁴. 		<p>Operativni cilj 1.1. Stvoriti uvjete za sanitarno odlaganje otpada na deponiji "Smiljevići" u okviru RCUO za narednih 5 godina</p> <p>OKOLIŠNI CILJ SPUO:</p> <p>Eliminirati negativne RCUO Smiljevićina tlo, šumsko i poljoprivredno zemljište putem odgovarajućeg tretmana procjednih i oborinskih voda</p>	<p>kvaliteta tla u okolini RCUO;</p> <ul style="list-style-type: none"> Da li ima područja koja se navodnjavaju nizvodno od Lepeničkog potoka; Potreba za regulacijom/zacjevljene postojećih vodotoka; Potrebno je provjeriti lokaciju uzorkovanja poljoprivrednog zemljišta u blizini RCUO; 	<p>mjere za smanjivanje nastanka procjednih voda;</p> <ul style="list-style-type: none"> Mjere sanacije zemljišta nakon zatvaranja odlagališnih ploha; Mjere smanjenje rizika od plavljenja vodotoka; 	<ul style="list-style-type: none"> Hidrološki podaci za vodotoke; 	kontaktnoj zoni
Površinske i podzemne vode	<ul style="list-style-type: none"> Nivo podzemnih voda na području RCUO nalazi se na oko 25 m ispod nivoa okolnog tla; Ispod tijela deponije je kanalisano 11 izvora, a postoje i 2 nezahvaćena izvora <p>Na prvim odlagališnim plohami otpad se nije odlagao na sanitarni način, te iz tog razloga psotoji pritisak na podzemne vode;</p> <ul style="list-style-type: none"> Površinske vode iz RCUO Smiljevići prikupljaju se mrežom otvorenih kanala i usmjeravaju prema Lepeničkom potoku koji teče u podnožju. Dio od oko 200 m Lepeničkog potoka reguliran je cjevovodom izgrađenim ispod tijela deponije. Ispod tijela deponije nalazi se još jedan povremeni površinski potok koji je reguliran cjevovodom i povezan s Lepeničkim potokom; U Lepenički potok se ulijevaju neprečišćene procjedne i oborinske vode sa RCUO Smiljevići, koji dalje protiče kroz naselja Smiljevići, Zabrdje, Rajlovac, sve do rijeke Bosne; Dostupni su podaci vezani za kvalitet i kvantitet procjednih voda. Prisutni indikatori zagađenja tipični su za deponijske procjedne vode, ali sa određenim odstupanjem u odnosu filtrat deponija komunalnog otpada i svježeg otpada; Kvantitet procjednih voda mnogo veći od očekivanog zbog uticaja tzv "baznog toka", odnosno infiltracije podzemnih voda, ali i priključka obodnih oborinskih kanala i fekalne kanalizacije u drenaže; Postojeće postrojenje za tretman procjednih voda nije u funkciji; Ne vrši se monitoring površinskih vodotoka; 	<ul style="list-style-type: none"> Nizvodno od ispusta filtrata u Lepenički potok Vodno tijelo BA_BOS_6 	<p>KANTONALNI PLAN ZAŠTITE OKOLIŠA (KEAP)</p> <p>Oblast: „Vodni resursi“</p> <p>Strateški cilj 2. Postizanje i održavanje dobrog stanja površinskih i podzemnih voda</p> <p>Operativni cilj 2.1. Unaprijediti razvoj infrastrukture i smanjiti tereta zagađenja od komunalnih otpadnih voda</p> <p>Oblast: „Otpad“</p> <p>Strateški cilj 1. Smanjenje rizika po okoliš i zdravlje ljudi i uspostava prioritetne infrastrukture za integralno upravljanje otpadom</p> <p>Operativni cilj 1.1. Stvoriti uvjete za sanitarno odlaganje otpada na deponiji "Smiljevići" u okviru RCUO za narednih 5 godina</p> <p>OKOLIŠNI CILJ SPUO:</p> <p>Eliminirati negativne uticaje RCUO Smiljevići na vodne resurse putem odgovarajućeg tretmana procjednih i oborinskih voda</p>	<ul style="list-style-type: none"> Određivanje zone uticaja; Prikupljanje, razdvajanje i tretman zagađenog filtrata, oborinskih i fekalnih voda; Zatvaranje neaktivnih odlagališnih ploha vodonepropusnom zaštitom i otvaranje novih prema zakonskoj regulativi, sa posebnim akcentom na sprječavanje infiltracije oborina i prikupljanje i tretman procjednih i oborinskih voda; Upravljanje muljem iz uređaja za tretman filtrata 	<ul style="list-style-type: none"> Mjere za minimiziranje procjednih i oborinskih voda sa naglaskom na odvajanje filtrata, oborinske i fekalne vode, identifikacija i kanalisanje izvora, pokrivanje vodonepropusnom folijom zatvorenih i tekućih ćelija; Izbor varijante recipijenta (javni kan sistem ili vodotok) i analiza svih relevantnih faktora koji mogu proizaći iz obje varijante Smjernice za izradu tehničke dokumentacije na osnovu uslova VIK-a i planiranje primarnog kolektora za odvodnju otpadnih voda sa deponije Smiljevići i sa lokaliteta naselja Zabrdje – Rajlovac (sa opcijom konačne dispozicije otpadnih voda) Iscrpna lista svih pitanja/faktora koja treba uzeti u obzir pri izboru tehnologije tretmana filtrata a koja mogu biti 	<ul style="list-style-type: none"> Podaci o kvalitetu podzemnih voda, posebno na području gdje RCUO ili ispušteni filtrat u Lepeničkom potoku mogu imati uticaj Uslovi KJKP VIK zaispuštanje u javnu kanalizacionu mrežu Podaci o analizi otpadnih voda (potraživati od KJKP Rad, analize radili predstavnici kompanije Dvokut PRO d.o.o. Sarajevo) 	KJKP „RAD“, Ministarstvo privrede, Vodovod i kanalizacija, Zavod za planiranje razvoja KS AVP Sava

³ <http://www.euforbih.org/eufor/index.php/bih-minefield>

⁴ Federalni zavod za agropedologiju, Katastar područja ugroženog opasnim otpadom sa akcentom na poljoprivredno zemljište za period 2009. – 2011“

Okolišno pitanje	Raspoloživi podaci o stanju okoliša (Uticaji i specifični problemi)	Lokacije na kojima su prepoznati problemi	Okolišni ciljevi	Pitanja na kojima treba biti naglasak u Izvještaju o SPUO	Pitanja koja treba obraditi u okviru mjera PPPPO RCUO Smiljevići	Dodatni potrebni podaci/ Mogući izvori podataka	Tijela za daljnje konsultacije
	• Postoje stari podaci o kvalitetu vode u Lepeničkom potoku koji ukazuju na izrazito narušen kvalitet vode.				tretirana u SPUO i PPPPO RCUO • Sistem za prikupljanje i tretman procjednih i oborinskih voda; • Monitoring kvaliteta Lepeničkog potoka (uspostavljanje monitoring stanice nizvodno od ispusta deponije)		
Pejzaž	• Na području RCUO utvrđen visok stepen degradacije ekosistema što se odražava na pejzaž; • U kontaktnoj zoni RCUO najviše su prisutne zone individualnog stanovanja; • Prema fisionomiji radi se o livadskim pejzažima i hrastovim i grabovim šumama u brdskom pojusu (Žuč)	Prostor u obuhvatu i u okolini RCUO Smiljevići	Nema definisanog cilja u postojećim strateškim dokumentima OKOLIŠNI CILJ SPUO: Ukloniti RCUO u neposredno okruženje i uvezati sadržaje unutar obuhvata u jedinstvenu prostornu, tehničko-tehnološku, funkcionalnu i oblikovnu cjelinu.	• Analizirat će se planirane djelatnosti i njihov mogući utjecaj na pejzaž u obuhvatu i u okolini RCUO Smiljevići, sa posebnim akcentom na Park šumu Žuč	• Mjere-uklapanja u neposredno okruženje i urbanističko-tehnički uslovi sa stanovišta pejzažnog oblikovanja; • Mjere sanacije i rekultivacije degradiranih površina		Zavod za planiranje razvoja KS
Buka	• Ne postoje podaci o mjerjenju buke; • Ne vrši se sistematsko mjerjenja nivoa buke u zoni uticaja.	MZ Buća potok, MZ Briješće, MZ Zabrdje, MZ Dolac, MZ Alipašin most I i II i naselje Heroja-Sokolje	KANTONALNI PLAN ZAŠTITE OKOLIŠA (KEAP) Oblast: „Upravljanje kvalitetom zraka“ Strateški cilj 2. Upravljanje kvalitetom zraka Operativni cilj 2.4. Uspostavljanje kontinuiranog monitoringa buke OKOLIŠNI CILJ SPUO: Uskladiti nivo buke sa deponije sa propisanim graničnim vrijednostima za zonu u kojoj se nalazi	• Razmotriti mjerjenje ekvivalentnih nivoa buke za dan i noć ; • Analizirati planirane aktivnosti koje proizvode buku i njihov mogući utjecaj na stanovništvo.	• Mjere za regulisanje nivoa buke za predviđene sadržaje u skladu sa propisanim graničnim vrijednostima za zonu u kojoj se nalazi RCUO	• Podaci o emisijama buke (nulto stanje) • Podaci o analizi buke (potraživati od KJKP Rad, analize radili predstavnici kompanije Dvokut PRO d.o.o. Sarajevo)	MPUGZO, KJKP Rad, Zavod za planiranje razvoja KS
Biodiverzitet	• Zbog dugogodišnjeg negativnog antropogenog pritiska stanje biodiverziteta je narušeno; • Najveći dio zauzima tercijarna ruderalna vegetacija te po sastavu ove vegetacije ne očekuju se ugrožene, endemične niti druge biljne vrste (npr. sa Habitat direktive); • Ne vrši se biološki monitoring vodotoka;–ali zbog izrazito narušenog kvaliteta vode u Lepeničkom potoku, prepostavlja se da je akvatični ekosistem u spomenutom vodotoku u izuzetno lošem stanju;	Prostor u obuhvatu RCUO Smiljevići i prepostavljene zone interesa (npr. Lepenički potok)	KANTONALNI PLAN ZAŠTITE OKOLIŠA (KEAP) Oblast: „Vodni resursi“ Strateški cilj 2. Postizanje i održavanje dobrog stanja površinskih i podzemnih voda Operativni cilj 2.1. Unaprijediti razvoj infrastrukture i smanjiti tereta zagadjenja od komunalnih otpadnih voda Oblast: „Otpad“ Strateški cilj 1. Smanjenje rizika po okoliš i zdravlje ljudi i uspostava prioritetne infrastrukture za integralno upravljanje otpadom Operativni cilj 1.1. Stvoriti uvjete za sanitarno odlaganje otpada na deponiji "Smiljevići" u okviru RCUO za narednih 5 godina OKOLIŠNI CILJ SPUO: Eliminirati negativne uticaje RCUO na biodiverzitet (staništa i vrste)	• Analizirati planirane aktivnosti i njihov mogući utjecaj na biljne i životinjske vrste; • Dati smjernice za što kvalitetniju provedbu mjera od kojih se očekuje pozitivni utjecaj; • Poboljšanje kvaliteta vode u vodotocima (veza sa prethodno navedenim pitanjima u oblasti površinske i podzemne vode);	• Prethodno definisane mjere predviđene za smanjenje emisija u zrak, vodu, buke i pejzaž	• Terenska istraživanja u zoni uticaja	MPUGZO, Ministarstvo privrede

Okolišno pitanje	Raspoloživi podaci o stanju okoliša (Uticaji i specifični problemi)	Lokacije na kojima su prepoznati problemi	Okolišni ciljevi	Pitanja na kojima treba biti naglasak u Izvještaju o SPUO	Pitanja koja treba obraditi u okviru mjera PPPPO RCUO Smiljevići	Dodatni potrebni podaci/ Mogući izvori podataka	Tijela za daljnje konsultacije
Stanovništvo	<ul style="list-style-type: none"> Najблиže mjesne zajednice su Buća Potok (4.319 stanovnika), Brijesče (6.516 stanovnika) i Zabrdje. Udaljenost između najblžeg stambenog objekta i plohe za odlaganje koja se trenutno koristi na RCUO je manja od 500 m; Postoje statistički demografski podaci; Prisutne stalne pritužbe građana na nugodne mirise, naročito mjesne zajednice Zabrdje; Loša komunikacija između stanovništva, nadležnih institucija i komunalnog preduzeća; Prisutan je problem u vezi stambenih objekata koji su bespravno izgrađeni, a nalaze se u blizini deponije Prolazak kamiona kroz naseljena područja stvara dodano opterećenje na putnu infrastrukturu i emsije u zrak; Obilaskom terena ustanovljeno je prisustvo domaćih životinja na RCUO; Poznato je da postoje ilegalni priključci na vodovodni sistem RCUO; Nije poznato da li stanovništvo koristi vodu iz Lepeničkog potoka; Nije poznato da li postoje lokalni bunari u kojima je ustanovljeno prisustvo zagađenja porijeklom od RCUO; 	MZ Buća Potok, Brijesče, Zabrdje, MZ Dolac, MZ Alipašin most I i II i naselje Heroja-Sokolje	<ul style="list-style-type: none"> Svi definisani ciljevi za sva okolišna pitanja 	<ul style="list-style-type: none"> Pitanja definisana za kvalitet zraka, površinskih i podzemnih voda i buke; Stanje putne infrastrukture kroz navedene mjesne zajednice; Eventualno prisutno zagađenje voda iz bunara; 	<ul style="list-style-type: none"> Mjere upravljanje RCUO sa ciljem minimizacije uticaja (prethodno navedene mjere); Mjere za smanjenje uticaja na stanovništvo uzrokovane transportom otpada kroz naselje; 	<ul style="list-style-type: none"> Podaci od mjesnih zajednica (da li koriste vode iz Lepeničkog potoka); Podaci o korisnicima i kvalitetu bunarske vode 	Zavod za javno zdravstvo KS, KJKP Rad, Općina Novi Grad, Zavod za planiranje razvoja KS,
Zdravlje ljudi	<ul style="list-style-type: none"> Stanovništvo u okolini RCUO se prema saznanjima snabdijeva vodom iz sistema javnog vodosnadbijevanja; Potrebno je provjeriti da li se u okolini RCUO Smiljevići koriste podzemne vode za piće ili zalijevanje poljoprivrednih usjeva; Zavod za javno zdravstvo ne vrši zdravstvenu ispravnost vode za piće i ne posjeduje podatke o lokalnim bunarima Postoje podaci o broju oboljelih stanovnika po općinama u KS, međutim pomenuti podaci nisu indikativni kada je u pitanju sagledavanje zdravlja stanovništva u mjesnim zajednicama koje graniče sa RCUO Smiljevići; Ne postoji tačan broj oboljelih u MZ koje graniče sa RCUO Smiljevići zbog nepotpunjavajućeg, neadekvatnog popunjavanja i kašnjenja prijava oboljenja te ne postoji tačan uvid u njihovo zdravstveno stanje. 	MZ Buća Potok, Brijesče, Zabrdje, MZ Dolac, MZ Alipašin most I i II i naselje Heroja-Sokolje	<ul style="list-style-type: none"> Svi definisani ciljevi za sva okolišna pitanja 	<ul style="list-style-type: none"> Zdravstveno stanje stanovništva; Podaci o biološkim vektorima zaraznih bolesti (insekti, ptice, glodari itd.) 	<ul style="list-style-type: none"> Mjere upravljanje RCUO sa ciljem minimizacije uticaja (prethodno navedene mjere); 	<ul style="list-style-type: none"> Podaci o zdravlju stanovništva; 	<ul style="list-style-type: none"> Zavod za javno zdravstvo; Općina Novi Grad

